

Sử dụng ứng dụng dịch trực tuyến của sinh viên năm thứ hai Ngành Sư phạm tiếng Anh

Trần Thị Bích Dung*

*Trường Đại học An Giang, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh

Received: 26/3/2023; Accepted: 6/4/2023; Published: 13/4/2023

Abstract: *Second year students tend to exploit online resources for translation purposes frequently in foreign language lessons, especially in writing ones, even for those with limitation in vocabulary and grammar knowledge or the goods. However, the answers on its positive effects on learners' writing performance are still questionable to instructors. To minimize students' addiction to this learning practice and take advantages of this source, the writer will examine some theoretical information on the use of this tool and its role in learners' writing process. Due to the limited extent of the paper, Google Translate (GT) app is the online resource mentioned.*

Keywords: *GT, translation, writing performance*

1. Giới thiệu

Trong quá trình học ngôn ngữ, viết là một trong những kỹ năng (KN) khó và đòi hỏi sinh viên (SV) phải đầu tư nhiều thời gian. Để có những bài viết tiếng Anh tốt, người học phải trang bị cho mình không chỉ kiến thức ngôn ngữ và KN viết tốt mà còn phải có sự luyện tập thường xuyên, tham khảo đọc tài liệu nhiều. Thật may mắn, với sự tiến bộ không ngừng của nền công nghệ 4.0, máy tính cũng trở thành một trợ thủ đắc lực của giáo dục. Cụ thể, khoa học kỹ thuật hiện đại đã có những hỗ trợ tích cực cho người dạy và người học trong việc dạy và học ngôn ngữ và theo đó đã góp phần giúp cải thiện khả năng ngôn ngữ của người học thông qua các ứng dụng trực tuyến. Bài viết này tác giả giới thiệu về ứng dụng trực tuyến Google Translate (GT). Đây là một trong những công cụ học tập không thể thiếu đối với người học trong quá trình học ngoại ngữ nói chung và KN viết nói riêng (Richards, 2004). Thay vì sử dụng từ điển để tìm hiểu về nghĩa của từ, ứng dụng dịch tự động đã trở thành một công cụ đắc lực cho người học trong quá trình học viết (Azer, 2015); (Bernardino, 2016); (Tsair, 2019).

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Ứng dụng Google Translate

2.1.1. Định nghĩa

Hampshire and Salvia (2010) cho rằng, công cụ này hỗ trợ dịch qua lại khá chính xác giữa những ngôn ngữ, và có thể giúp dịch từ một từ riêng lẻ cho đến cụm từ, câu, hình ảnh hay trang web sang một ngôn ngữ khác một cách nhanh chóng. Theo đó, SV đã nhận thấy những lợi ích của ứng dụng này và

có khuynh hướng sử dụng rất thường xuyên, ngay cả trong và ngoài lớp học (Ghasemi & Hashemian, 2016).

Sheppard (2011), tương tự, cũng khẳng định rằng GT là một trong những ứng dụng dịch máy phổ biến nhất. Ứng dụng có thể giúp người học dịch sang nhiều ngôn ngữ khác đối với các loại từ đơn lẻ, các loại file khác nhau từ trang web, email bảng biểu, tin nhắn..., đến các chú thích trên Youtube (Johnson, 2012). Có thể nói chính vì sự đa dạng các bản dịch GT luôn nhận được sự quan tâm của người sử dụng.

Bốn năm sau, vào năm 2016, Medvedev cũng đã có cùng quan điểm khi chỉ ra một thành viên quan trọng của gia đình Google tên là GT. Theo ông công cụ dịch online này là một phiên bản mà người học có thể sử dụng và tiếp cận một cách dễ dàng nhưng khả năng đáp ứng được yêu cầu dịch thuật của người dùng thì thật tuyệt vời.

2.1.2. Lợi ích của ứng dụng GT

Thông qua ứng dụng GT, SV có thể tra cứu từ, cách dùng từ, thuật ngữ ... để diễn đạt ý tưởng khi viết và cũng nhờ quá trình tra cứu này khả năng diễn đạt ý tưởng của SV sẽ được cải thiện. Ngoài ra, thông qua các bản dịch gợi ý ở hình thức câu từ GT, SV sẽ trở nên tự tin vì có một kênh tham khảo về cấu trúc câu, cách viết câu, đặc biệt đối với những SV còn yếu về ngữ pháp.

Một lợi ích khác mà đã được Fredholm (2015), Hampshire & Salvia (2010) khẳng định là hoạt động dịch online này cũng có thể giúp người học sửa lỗi chính tả và kiểm tra cách đọc của từ. Nói cách khác, GT có thể cung cấp cho người học những kiến thức

như hình thức đúng của từ, cách sử dụng đại từ, giới từ, mạo từ... (Groves & Mundt, 2015). Theo Bahri & Mahadi (2016), do đây là một công cụ học tập có lợi cho quá trình học KN đọc và viết, GT đã nhận được sự quan tâm từ các nhà ngôn ngữ học.

Lợi ích của GT là không thể phủ nhận. Cụ thể, SV có thể dùng công cụ này để tra cứu, tham khảo các bản dịch hoặc từ vựng cần thiết, liên quan đến chủ đề viết khi viết tại lớp hoặc ở nhà. Các em vẫn có thể sử dụng ứng dụng này ngay khi các em biết từ và cấu trúc câu để kiểm tra thông tin và thói quen này là không thể bỏ được vì nó góp phần giúp SV tự tin hơn khi viết. Theo Laiche & Nemouchi, song song với việc thực hành viết, hầu hết các em đều sử dụng công cụ “dịch tự động” khi cần thực hiện các việc như đọc bài, tra từ, làm bài tập, nghiên cứu,... (2021).

2.2. Những yếu điểm của ứng dụng GT

Mặc dù hiệu quả của GT trong việc cải thiện chất lượng bài viết của SV đã được công nhận, nhưng công cụ dịch trực tuyến này cũng bộc lộ những bất lợi cho người học. Thứ nhất, GT sẽ gặp khó khăn khi phải xử lý những câu dài, câu phức tạp hoặc đoạn văn. Khi đó, GT sẽ xử lý bằng cách dịch từ này tới từ khác mà không quan tâm tới thông điệp thật sự của câu. Điều này có nghĩa là bản dịch sẽ không phù hợp thậm chí sai nội dung (Chen & Chang, 2015); (Raza & Nor, 2018). GT cũng gặp khó khăn khi phải xử lý các văn bản tiếng Việt không dấu.

Giữa các ngôn ngữ sẽ có sự phức tạp và đặc điểm riêng. Điều này sẽ làm hạn chế khả năng dịch chính xác của ứng dụng. Tương tự vậy, GT sẽ không được trang bị bộ não và tư duy như con người để hiểu được hết sự phức tạp của ngôn ngữ.

Cuối cùng, với khả năng xử lý bản dịch tốc độ và không đòi hỏi người học nhiều công sức khi thực hiện, nên SV sẽ sử dụng GT một cách thường xuyên. Điều này sẽ dẫn đến sự ỉ lại, dựa dẫm, lệ thuộc vào ứng dụng. Lâu dần sẽ làm hạn chế khả năng ngôn ngữ, sự chủ động và tư duy của SV khi tìm ý, làm dàn ý để viết, đặc biệt là những SV có khả năng ngôn ngữ chưa tốt.

2.3. Quá trình dạy KN viết với ứng dụng dịch GT

Tầm quan trọng của GT như là một ứng dụng dịch thuật tuyệt vời đối với người học trong quá trình luyện viết là một điều hiển nhiên. Kết quả công bố từ các nhà nghiên cứu lớn cũng cho thấy rằng, tác dụng tích cực của GT lên khả năng viết của SV là tối ưu khi người học khai thác GT cho các mục đích như tra cứu và dịch từ, cụm từ ngắn, hoặc giữa các ngôn ngữ có cùng chức năng, cấu trúc (Fredholm, 2015);

(Maulidiyah & Malang, 2018). Ngoài ra, GT còn có tác dụng giúp người sử dụng kiểm tra các lỗi sai trong bài viết của mình như lỗi chính tả, cách dùng từ, dấu câu và ngữ pháp (O'Neill, 2012; Gianetti, 2016). Lợi ích này của GT sẽ giúp SV hạn chế được các lỗi sai khi viết, để cho ra một bài viết có chất lượng hơn và nhanh hơn.

Có thể thấy là ứng dụng GT sẽ trở nên kém hiệu quả khi phải xử lý những yêu cầu dịch phức tạp từ người học như câu dài, thiếu bối cảnh cụ thể, hoặc những ngôn ngữ mang tính truyền miệng, không phải là ngôn ngữ chính thống... Khi đó, bản dịch sẽ càng không chính xác và thể hiện nhiều lỗi sai. Trong tình huống này, dựa vào ngôn ngữ, cách thành văn, đặc tính cấu trúc bản dịch, GV sẽ dễ dàng nhận ra những bản dịch từ ứng dụng hay phần mềm dịch thuật. Thông qua điều này, GV sẽ nắm được trình độ của người học để có những hỗ trợ phù hợp. (Chandra & Yuyun, 2018); (Laiche & Nemouchi, 2021); (Wirantaka & Fijanah, 2021).

Những định hướng sử dụng để hạn chế lạm dụng và giúp phát huy tốt nhất lợi thế của ứng dụng GT từ GV cần được thông tin cho SV ngay từ đầu khóa học. Cụ thể, các bản dịch chỉ là một gợi ý tham khảo liên quan đến chủ đề viết về từ vựng, ý tưởng, cách viết câu, cách dùng từ, sử dụng từ nối... Thực tế cho thấy, sau nhiều lần cải tiến, thì GT chưa cho ra một bản dịch hoàn hảo. Ngoài ra, đối với các SV có năng lực ngôn ngữ yếu thì khả năng phán đoán độ chính xác của bản dịch sẽ nằm ngoài tầm kiểm soát. Khi đó, SV có thể hỏi bạn bè hoặc trao đổi thêm với GV những chỗ SV cảm thấy băn khoăn. GV sẽ giúp SV thấy được bất lợi của việc lạm dụng công cụ hỗ trợ học tập này vì không phải SV nào cũng ý thức tốt về việc này và do ma lực của việc nhanh, gọn, dễ dàng khi sử dụng GT.

GV chấp nhận các lỗi sai ban đầu trong các bài viết của người học nhằm tạo cho SV sự tự tin và ý thức cải thiện cách viết từ các lỗi sai của mình. Bên cạnh đó, GV cũng cần thường xuyên khuyến khích người học sáng tạo, có lối viết riêng để tạo nên bài viết mang tính cá nhân của mình. Từ đó, GV sẽ hướng dẫn SV nhận ra và khắc phục được các lỗi sai của mình. Theo cách này, SV sẽ nắm được kiến thức đúng và cải thiện được khả năng viết của mình theo thời gian. Theo Beare (2010) và Tsai (2019), thông qua các lỗi sai khi dùng từ, câu, hoặc diễn đạt ý, người học sẽ nhận ra và hình thành thói quen viết có ý thức. Từ đó, sẽ thúc đẩy khả năng viết đúng, viết hay.

Do mỗi công cụ dịch trực tuyến sẽ có thể mạnh khác nhau, các công cụ tra cứu trực tuyến như iTranslate, microsoft translator, Yandex.Text, Naver Papago, SayHi, từ điển Reverso, từ điển Linguee... sẽ hỗ trợ cho người học những mảng kiến thức khác nhau.

2.4. Gợi ý một số ứng dụng dịch tự động hữu ích

2.4.1. *iTranslate*: Ứng dụng iTranslate là một ứng dụng có khả năng dịch đến 100 ngôn ngữ khác nhau. Đồng thời, ứng dụng còn có thể dịch giọng nói, hội thoại, hình ảnh và trang web. Tuy nhiên, khác với Yandex, iTranslate chỉ hoạt động tốt nhất với các bản dịch ngắn, bản dịch hội thoại. Thật ra, ứng dụng iTranslate phù hợp cho khách du lịch thường xuyên và các chuyên gia kinh doanh.

2.4.2. *Microsoft Translator*: Tuy kém thân thiện hơn Google Dịch, Microsoft Translator cũng là một ứng dụng hữu ích đối với người học. Nó có thể dịch văn bản, giọng nói, hội thoại và hình ảnh thông thường, đặc biệt là các văn bản có kích thước nhỏ hơn 60 ngôn ngữ khác nhau. Đặc biệt, nhiều người dùng có thể cùng tham gia vào cuộc trò chuyện nhóm nếu được cấp mã tham gia. Nói cách khác, nếu có nhiều người sử dụng điện thoại riêng để giao tiếp từ xa bằng các ngôn ngữ khác nhau thì tất cả văn bản đó sẽ được dịch sang một ngôn ngữ chung. Do vậy, Microsoft Translator chủ yếu được dùng để dịch các văn bản thiên về kinh doanh và học thuật.

2.4.3. *Yandex.Text*: Ứng dụng này có thể cung cấp các bản dịch văn bản khá tốt sang hơn 90 ngôn ngữ khác nhau, dưới dạng giọng nói, hội thoại và ảnh. Tuy nhiên, ứng dụng này có một số tính năng bổ sung như điển tích hợp sẵn, bản dịch toàn bộ trang web, bộ sưu tập cụm từ. Đây thật sự là một phần mềm dịch tuyệt vời. Khi người dùng nhập văn bản hoặc nói chuyện, bản dịch sẽ thay đổi và dịch chuyển theo ngữ cảnh. Tức là Yandex có thể sử dụng ngữ cảnh khi dịch thuật và hoàn toàn khác bản dịch của con người. Chính vì vậy, Yandex sẽ hoạt động kém hơn khi được yêu cầu dịch các văn bản ngắn ở dạng bảng hiệu hoặc tiêu đề và hiệu quả hơn với các đoạn văn bản dài hoặc câu hoàn chỉnh.

2.4.4. *Naver Papago*: Papago là một ứng dụng khá mới do tập đoàn Naver của Hàn Quốc sản xuất, với các tính năng sau. Naver có thể dịch được 13 ngôn ngữ, và dịch được giọng nói, hình ảnh và hội thoại của một số ngôn ngữ, và dịch tốt hơn GT khi dịch chữ viết tay của các ngôn ngữ Đông Á.

2.4.5. *SayHi*: Đây là một ứng dụng đơn giản sử dụng công nghệ dịch của Microsoft cùng với một loại công nghệ giọng nói khác và chỉ dịch với một tính

năng chính là dịch hội thoại hai chiều cơ bản. SayHi được dùng khi người sử dụng cần nó cho một cuộc trò chuyện song ngữ và sẽ hữu ích trong trường hợp khẩn cấp hoặc các tình huống bất ngờ.

2.4.6. *Từ điển dịch Reverso*: Đây chính là công nghệ dịch giọng nói của Google. Đây là một phần mềm cũng khá tuyệt vời vì nó còn giúp bạn có thể tự kiểm tra độ chính xác của bản dịch. Reverso phù hợp khi bạn sử dụng ngôn ngữ đã biết để tra cứu các thành ngữ và các cụm từ hoặc ví dụ khác mà bạn chưa chắc chắn.

2.4.7. *Từ điển Linguee*: Khi bạn tra cứu một từ hoặc cụm từ bằng văn bản hoặc giọng nói trên Linguee, người tra cứu sẽ nhận được định nghĩa và hàng loạt các trang web liên quan ở cả hai ngôn ngữ. Ngoài ra, Linguee còn giúp người tra cứu tham khảo được các văn bản dịch khác nhau ở các ngữ cảnh khác nhau. Linguee quả thật là một ứng dụng từ điển tuyệt vời cho người tra cứu và là một công cụ hữu ích cho các dịch giả chuyên nghiệp, người học và đang nghiên cứu ngôn ngữ.

3. Kết luận

Để có thể đạt được lợi ích tốt nhất từ ứng dụng online này, mỗi người học cần có sự chọn lựa mức độ sử dụng theo nhu cầu riêng ở trạng thái phù hợp nhất. Theo đó, người học sẽ nhận được hiệu quả tốt nhất trong việc tham khảo từ vựng và dịch câu từ GT. Tuy nhiên, với vai trò là người dẫn dắt, GV cần nhắc nhở và hướng dẫn người học cách sử dụng ứng dụng GT để đạt hiệu quả nhất.

Tài liệu tham khảo

1. Anh. N. P.; Loan, N. T.; Nguyen. & Nga. T. N. H (2021). *Using GT in teaching and learning activities for English-medium-instruction subjects*. Proceedings of the International Conference on Research in Management & Technovation. Vol.28 (253-258).

2. Bernardino, S. (2016). *Discovery learning in the language for translation classroom*. Cadernos de Tradução, 36(1), 14-35.

3. Hien, H.M. & Lap, T. Q. (2010), *Đánh giá trực tuyến theo đôi: Một biện pháp tăng cường động cơ học và khả năng viết tiếng Anh*. Tạp chí Khoa học, 15b, 15-22.

4. Hampshire, S., & Salvia, C. P. (2010), *Translation and the internet: Evaluating the quality of free online machine translators*. Quaderns: Revista de Traducció, 17, 197-209.

5. Medvedev, G. (2016), *GT in teaching English*. The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes, 4(1), 181-193.